

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกของเราก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า โลกภิวัตน์ (globalization) การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลให้องค์กรต่างๆต้องปฏิรูปตนเองเพื่อให้อยู่รอด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น องค์กรที่มีความสมบูรณ์ เติบโตจนลาดเรียนรู้และปรับตัวเองเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วเท่านั้นที่จะสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรจึงต้องการปรับตัว เพื่อให้อยู่รอดในสภาพสังคมปัจจุบัน ดังนั้นคุณค่าขององค์กรทุกองค์การจึงอยู่ที่การเป็นองค์กรที่สามารถสร้างประโยชน์และตอบสนองความต้องการของมนุษย์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งย่อมหมายถึงจะต้องเป็นองค์กรที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด แต่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการด้านต่างๆ โดยผู้บริหารทุกระดับขององค์กรนั้นๆ ที่จะทำให้องค์การมีความสมบูรณ์มากที่สุด การทำให้องค์การมีคุณค่า มีคุณประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างสมบูรณ์จึงอยู่ที่จะต้องมุ่งสนใจหาวิธีการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดผู้บริหารจึงควรพิจารณาแนวคิดและวิธีการที่จะทำให้องค์การสามารถดำเนินให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สามารถปรับตัวให้เข้ากับกระแสโลกปัจจุบันได้ ดังที่ฮอยและเฟลด์แมน (Hoy and Feldman, 2000) ให้ความหมายของสุขภาพองค์กร ว่าหมายถึง สภาวะการปฏิบัติงานในองค์กรตามภารกิจและการได้ตอบสนองการกระทำตามหน้าที่สำคัญของระบบสังคมด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์กร ทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีโอกาสที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้องค์การมีพัฒนาการก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นตัวกำหนด และเป็นกระบวนการหล่อหลอมบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่อ่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ง่าย พฤติกรรมที่เด็กวันนี้แสดงออกมามักจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายในสังคม ดังนั้นถ้าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประสบความสำเร็จแล้ว ก็จะเป็นผลสะท้อนไปสู่ระบบการศึกษาของประเทศอย่างแน่นอน จากการที่นักเรียนเป็นผลผลิตโดยตรงของโรงเรียน ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะดี

หรือไม่ยอมขึ้นอยู่กับศักยภาพของโรงเรียนนั้นๆ หากโรงเรียนมีคุณภาพสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วผลผลิตคือนักเรียนย่อมมีคุณภาพเช่นเดียวกัน อีกทั้งสุขภาพองค์ก็เป็นสิ่งบ่งบอกถึงสถานะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ฉะนั้นถ้าสุขภาพองค์การมีสุขภาพดีก็น่าจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากแนวคิดดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยมีความสนใจและมีความต้องการที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพองค์การของโรงเรียนในระดับมัธยม และประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งตามแนวคิดของฮอย (Hoy) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาประสิทธิผลของโรงเรียน ในที่นี้ผู้วิจัยใช้ ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน Ordinary National Education Test (O-NET) เพื่อนำไปสู่การพัฒนากาเวสุขภาพองค์การและประสิทธิผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา และทราบถึงระดับความสัมพันธ์ของสุขภาพองค์การและประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา และนำผลการตรวจวัดสุขภาพองค์การไปพัฒนาสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีสุขภาพที่ดี เมื่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนมีสุขภาพดี มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติการกิจการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามเพื่อการวิจัย

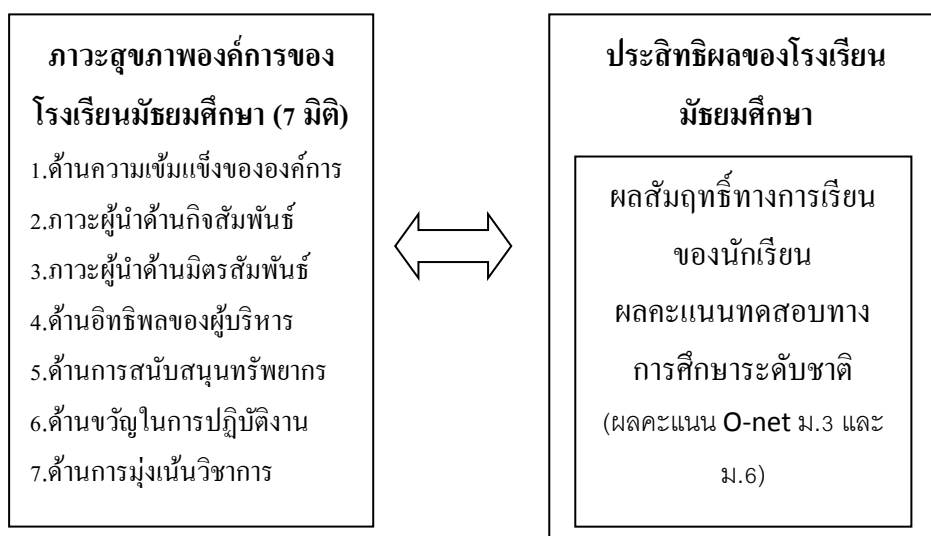
1. สุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรีว่าอยู่ในระดับใด
2. ระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรีหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้แนวคิดสุขภาพองค์การของ เฟลแมน และ ฮอย (Feldman & Hoy, 2000) ประกอบด้วย 7 มิติ คือ มิติบูรณภาพของสถาบัน (institution integrity) มิติอิทธิพลของผู้บริหาร (principal influence) มิติภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ (principal consideration) มิติภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ (principal initiation structure) มิติการสนับสนุนทรัพยากร (resource support) มิติการมุ่งเน้นวิชาการ (academic emphasis) และมิติขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (morale) ด้านประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน Ordinary National Education Test (O-NET) ที่จัดสอบโดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)/(สทศ.) จะทำการทดสอบใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 1)ภาษาไทย 2)สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3)ภาษาอังกฤษ 4)คณิตศาสตร์ 5)วิทยาศาสตร์ 6)สุขศึกษาและพลศึกษา 7)การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8)ศิลปะ ซึ่งแสดงผังแผนภาพต่อไปนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพองค์การของโรงเรียนว่าอยู่ในระดับใด และค่าความสัมพันธ์ของระดับคุณภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้พัฒนาคุณภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีสภาพที่ดี โดยเฉพาะในมิติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสามารถที่จะมุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพองค์การของโรงเรียนที่อยู่ในระดับต่ำให้สูงขึ้นเป็นรายมิติ เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนควบคู่กันไป ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษา ระดับคุณภาพองค์การ โดยใช้แนวคิดของ เฟลด์แมน และ ฮอย (Feldman & Hoy, 2000) สุขภาพองค์การประกอบด้วย 7 มิติ คือ มิติบูรณาภาพของสถาบัน (institution integrity) มิติอิทธิพลของผู้บริหาร (principal influence) มิติภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ (principal consideration) มิติภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ (principal initiation structure) มิติการสนับสนุนทรัพยากร (resource support) มิติการมุ่งเน้นวิชาการ (academic emphasis) และมิติขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (morale) และศึกษาหาความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยพิจารณาประสิทธิผลจากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน Ordinary National Education Test (O-NET)

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่ และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 317 คน จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 1,819 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ช่วงระยะเวลาในการศึกษาวิจัยอยู่ในช่วงปีการศึกษา 2555-2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

สุขภาพองค์กร หมายถึง สภาพขององค์กรที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจและความรับผิดชอบขององค์กรทำให้องค์กรมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียน มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง

ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้โรงเรียนได้รับการยอมรับ โดยประสิทธิผลของโรงเรียน ในที่นี้จะหมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพของนักเรียน ตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ(Ordinary National Education Test: O-NET)